

Revisorgruppen Oslo AS
Postboks 7154 Majorstuen
0307 OSLO

VÅR REFERANSE
19/1238

DERES REFERANSE

DATO
25.04.2019

Merknader etter kontorbasert tilsyn

Finanstilsynet viser til anmodningen om redegjørelse datert 30. januar 2019. Det vises også til opplysninger og dokumentasjon mottatt fra Revisorgruppen Oslo AS (heretter kalt "revisjonsselskapet") henholdsvis 24. februar 2019 og 14. mars 2019 og Finanstilsynets foreløpige merknader datert 29. mars 2019.

Formålet med Finanstilsynets inspeksjoner er å kontrollere oppfyllelsen av lovkrav, herunder å identifisere og påpeke eventuelle svakheter knyttet til revisjonsselskapets gjennomføring av revisjonsoppdrag, jf. revisorloven § 5b-2. Revisjonsselskapets etablerte retningslinjer og rutiner er sentrale for å sikre overholdelse av revisorlovgivningen, herunder kravet til god revisjonsskikk.

Bakgrunnen for det kontorbaserte tilsynet er en innrapportering fra Tilsynsrådet for advokatvirksomhet.

1. Behandling av klientmidler

Tilsynet hos advokatforetaket, gjennomført av Tilsynsrådets revisor, avdekket at advokatforetaket i perioden 2015-2017 har hatt klientmidler og klientansvar som ikke er koblet opp mot spesifikke navngitte klienter. Revisor har ikke påpekt forholdet i sine uttalelser til egenerklæringene som ble sendt inn til Tilsynsrådet i 2015 og 2016, i henhold til advokatforskriften § 3a-12 tredje ledd. De uidentifiserte klientmidlene gjelder en klientportefølje som advokatforetaket overtok i 2014 ved overtakelse av en annen advokatvirksomhet. Forholdet utgjør et brudd på kravene om kundespesifikasjon i bokføringsloven § 5 første ledd nr 3 og advokatforskriften § 3-6 annet ledd.

Revisor har i kommunikasjonen med Finanstilsynets forklart at han har vært kjent med forholdet og at revisor aktivt har fulgt opp foretakets arbeid med å identifisere klientene som klientmidlene er knyttet til. Saldoen på de uidentifiserte klientmidlene har også blitt betydelig redusert frem til 31. desember 2017, ettersom foretaket har løpende identifisert stadig flere klienter som midlene er knyttet til. Advokatforetakets aktive arbeid med å identifisere klientene som midlene tilhører har ledet revisor til å tro at det ikke var behov for å påpeke forholdet i nummerert brev og i revisors uttalelse til den årlige egenerklæringen. Revisor har i ettertid erkjent at denne antakelsen ikke var riktig.

Finanstilsynets vurdering er at revisor pliktet å opplyse om de uidentifiserte klientmidlene og de nevnte lovbruddene i sin uttalelse til foretakets egenerklæring til Tilsynsrådet. Forholdet er et brudd på revisorloven § 5-2 annet ledd, jf ISA 250 jf advokatforskriften § 3a-12 tredje ledd

Finanstilsynets vurdering er videre at revisor pliktet å kommunisere forholdet i form av nummerert brev til foretakets styre/ledelse, da uidentifiserte klientmidler medfører brudd på kravet om kundespesifikasjon i bokføringsloven § 5 første ledd nr 3 og advokatforskriften § 3-6 annet ledd. Det vises til revisorloven § 5-2 fjerde ledd nr 4, jf revisorloven § 5-4.

2. Kontroll av advokatfirmaets særregnskap

Ifølge advokatforskriften § 3a-10 plikter revisor å undersøke om det blir foretatt egen revisjon av advokatens særregnskap. Dersom ingen egen revisor er oppnevnt for særregnskapene som advokaten har ansvar for, skal advokatens revisor kontrollere og uttale seg om hvorvidt behandlingen av klientmidlene er tilfredsstillende. Revisor har forklart til Finanstilsynet at advokatforetaket i planleggingsprosessen for revisjonen av både 2016 og 2017 ble spurt av revisor om det foreligger eventuelle særregnskap uten annen revisjon. Svaret fra foretaket har vært nei for begge årene. Ifølge revisor, var det først under revisjonen av 2018 at revisor ble kjent med at advokatforetaket har ansvar for særregnskap hvor ingen revisor er oppnevnt. Revisor har imidlertid ikke dokumentert sin forespørsel som del av revisjonen for 2016 og 2017, noe som ikke gjør det mulig for Finanstilsynet å etterprøve dette.

Den manglende dokumentasjonen av revisors undersøkelse knyttet til særregnskapene ved revisjonen av 2016 og 2017 gjør at Finanstilsynet ikke kan konkludere med at revisors undersøkelsesplikt i henhold til advokatforskriften § 3a-10 ble overholdt. Det vises til revisorloven § 5-2 annet ledd, jf ISA 250 punkt 13, jf advokatforskriften § 3a-10, i tillegg til revisorloven § 5-3 første ledd, jf ISA 230 punkt 8.

3. Oppsummering

Det kontorbaserte tilsynet viser at det foreligger mangler i revisors vurdering av om lover og forskrifter knyttet til advokatvirksomhet og behandling av klientmidler er overholdt. Finanstilsynet legger til grunn at revisor og revisjonsselskapet heretter retter seg etter de relevante kravene.

For Finanstilsynet

Anders Grini
tilsynsrådgiver

Damir Bratic
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ikke håndskrevne signaturer.